

СПІЛЬНА БОРОТЬБА ПРОТИ КАПІТАЛІСТИЧНОЇ І ВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ.

Відозва Комінтерну до робітників і робітниць всіх країн.

З патосом проголошували миродобрий промови в дні відкриття Вашингтонської Конференції прогномоніи. Балажачи про високонарні програми, про обмежене зброєння замовки. Вашингтонська Конференція побідників світа розлізла ся по темних норах тайних комісій. Вони тепер поза кулісами торгують убійчою зброєю, територіями і капіталістичним правом на перешенство. Загал лише час від часу довідується, що діє ся поза кулісами. І лише тоді, коли один грабінчик хоче вкороити добуву другому, вони звертають ся до загалу, щоби, лаючи мов перекупити, боронити своїх "добре набутих" прав.

І хоча тисячі часовисні сповіщають, що у Вашингтоні буде обмежене зброєння, то встатки через се на біржі не упав курс ані одних акцій котрої небув з фабрик убійчого оружа. Людожерці світового капіталу, фабриканти канонів і воєнних кораблів не дають заялятися балаканиною про мир. Вони занадто добре знали свої демократичні і цивілізовані правительства, щоби болай на хвилюня заяляти ся, що панове Гардінг, Лойд Джордж, Бріан і Като могли-б скоротити набутки з капіталу на зброєння. Вони дуже добре знають, що республіканське правительство Америки, правительство корпораций Бетелем-Стіа, що правительство Лойд Джорджа не може починати війни з Вікерсом і Армстронгом. Вони знають також, що правительство Бріана є зависиме від націоналістичного бльоку, полонене Шнейдера-Крезота. Але навіть коли-б володарі Франції, Англії, Америки і Японії не були так тісно звязані з капіталом зброєння, як могли-б вони відступити від зброєння? Вони не в силі погодити в який небув спосіб своєї капіталістичні інтереси. Вони, підбичовани жаждою зиску, чигають один на другий з недовірем, все готові до скоку, як звірі в боротьбі о кість, жодної хвилі готіві вбити пазури в шию.

"Обеззброєне".

Зменшене зброєння, не кажучи про іх скасоване, було-б тоді можлигим, коли-б капіталістичні правительства могли загално порозуміти ся про подіа влади над підбитими ними народами, щоби щонайменше в який небув спосіб на капіталістичній основі можна було створити лад. Побідники світової війни наложили на Німеччину контрибуцію, під якою гине країна. Щоби з краю, котрий безвизідно зближається ся до банкруцтва, видушити податок, Франція держить 880.000 армію, котра зліає 5 мільонів франків. На її соціяльне законодавство лишається ій усього пів мільярда. Сею армією і арміями уоружених Францією вазалів: Польщі, Румунії і Чехословацчини опановує Франція Європу. Головний її суперник в Європі, англійський імперіялізм, ставить ій опір, удержуючи флоту, котра держить під своїми канонами всі доступи до європейських держав. Англія хоче зміняти своє становище супроти Франції і підбаворює Італію до зброєння. Італійсько-флотом Англія хоче перешкаджати Франції на Середземному морю, через котре йде найважнійше подучене Англії з азійськими колоніями. Франція домагається права мати побіч найбільшої армії другорядну флоту і заосмотритись в підводні судна, щоби на час війни могла перешкодити на Атлантійському океані Англії в довозі поживи. Отсе положене на Атлантійському океані і Середземному морю, як також положене на європейському континенті не позволяє уголою щодо зброєння на Тихому океані спинити тигар коштів зброєння. На Тихому океані справи надзвичайно поплутані. Японія, молодий самопевний грабінчик Далекого Сходу, не лише збогатилася

в часі війни коштом союзників, вона до давнійше вже зробоюані Маджурії загарбала з безборонних Хіа богату провинцію Шантунг і вимогола на них велику скількість концесій на вугле і залізо. Сполучені Держави Америки, котрі збогатили ся у війні ще більше за Японію, переповнені капіталом, хотять Японію позбавити добути. До сего вони жадають, щоби Англія залишила союз з Японією, і хотять Японіям заказати мати більшу флоту як 60% американської. Перед сим боронити ся не лише нападений японський грабінчик. Помимо всіх союзодких промов про солідарність англосаксонських націй, Англія хоче ратувати в сій або другій формі свої відносини до Японії, бо Сполучені Держави Америки є найбільшим конкурентом на світовім ринку. Як-що Англія дійсно пірве союз з Японією і зобов'язеть ся не мати більшої флоту за Америку, то ослабне становище англійського імперіялізму на раді капіталістичних велитнів при поділі добутих світа.

З усіх сих противоріч в Європі і Азії, з усіх боротьб о Німеччину, Туреччину і Хіні витворив ся вузол, якого версальські побідники не в силі розв'язати. Вашингтонська Конференція не скінчить ся нічим, навіть коли капіталістичні великі держави створять паперову угоду, котра на словах заповідає всім народам і державам права і виявляє волю злегчити тигар війни, під яким стогнуть народи.

Небезпека нової війни не минула.

Фабрики оружа і варстати воєнних кораблів не приляють своєї роботи. Капіталістична дипломатія не задижить кувати нові союзи, з котрих кожний є новим заговором проти мира. Всі капіталістичні правительства мають великий страх перед новою війною. Вони всі боять ся, що робітничі маси не дадуть по друге підмовити ся на світову війну за капіталістичні інтереси. Сей страх буде завжди підганяти капіталістичні правительства до нових спроб порозуміня, але кожда скінчить ся заостренням міжнародного положення. Капіталізм означає міжнародну конкуренцію, а ся родить нові війни. Коли міжнародна робітничая класа не злучить ся, дадишиши всі непорозуміння, до зелізного спротиву, коли вона не візьме до своїх рук відносин між народами, то котрогось дня знова стане перед фактом нової світової, пожежі. Боротьбу проти капіталістичної грабінничкої і воєнної політики не вільно відкладати до часу, аж опір світової війни стане трізновою дійсністю, котрий знова задавить пролетарійт в своїх раменах. Тепер належить з залізною енергією, не відкладаючи, розпочати у всіх країнах боротьбу проти загрози нових воєнних авантур, нових насильств.

Проти ограблення Німеччини.

В двох сферах світа грозять в найближшому часі нові заворушення. В зимових і весняних місяцях року має Німеччина платити союзним державам нові данини; край, в котрім в попередніх місяцях подвоїла ся ціна на жинність, має союзним державам платити нові мільярди, ще дальше руйнувати свій промисл. Французський імперіялізм розуміє, що се неможливо, розуміє, що Німеччина черпнає останками своїх сил. Але французьке капіталістичне правительство, котре більш полонене приходів зуживає на покриття відсотків воєнним лихварам, не важить ся наложити податок на малюкі класи. Вони не думає про се, щоби зменшити видатки на зброєння, які творять 42 відсотки всіх розходів. Воно рішало ся недобіря в бюджеті, що зростає, покрити в сей спосіб, що з багнетом в руці змушує Німеччину пла-

ПРОМОВА РАКОВСЬКОГО НА ШЕСТИМ ВСЕУКРАЇНСЬКИМ ЗІЗДІ РАД.

(Продовжене.)

Народна освіта.

Ми запам'ятали ваш наказ, що боротьба з неписьменністю і, малописьменністю являється ся найголовнішим завданням радянської влади. Радянська влада не може допустити, щоб ті, що управляють країною, щоб робітники і селяни, щоб хоча невеличкий відсоток між ними був неписьменний. Для зміцнення праці народного комісаріату освіти Раднарком збільшив кредит і грошеві знаки, що іх передано Наркомосу.

Які були наслідки за сей рік?

Я дозволю собі навести деякі цифри. Тепер маємо на Україні 21 тисячу шкіл з 2 мільонами учнів до 15 року життя. Шо до середньої і вищої освіти, то в даному моменті маємо по індустріяльній освіті 4 індустріяльно-технічних інститутів із 11.507 учнями і 630 учителями, 72 техникуми з 1.686 учителями і 13.000 учнями.

На протязі минулого часу відчинено 8 нових технікумів з 309 учителями та 1261 учнями, а крім того маємо 325 професійних шкіл з 3.588 учителями і 26.000 учнями; за минулий рік прибуло профес. шкіл — 74, учителів — 747 і учнів 3.362. Намічалось відкриття 626 професійних технічних курсів.

Наркомосові вдало ся відчинити вже 304. По сільсько-господарству є 4 сільсько-господарських інститутів і два ветеринарних.

Я наводжу тут ці цифри тільки тому, щоб довести, що зроблено за останній час, бо слід сказати, що за сей рік збільшило ся число учнів на 639, а учителів на 196, а на наступний період намічається відчинити ще два сільсько-господарських інститутів, а власне в Херсоні та Умані.

Сільсько-господарських технікумів було 31, тепер є їх 56. Число учнів було — 2.500, а тепер є там 5.236, число учителів — 418. Нарешті слід згадати і про робітничі факультети. Товариші робітники і селяни повинні зацінити ці цифри на свої активи. Хай всі бачать і всі знають, що підчас руїни та голоду робітничо-селянська влада неухильно продовжує розвивати школи, що робітники і селяни не жаліють ніяких засобів, щоб поставити народну освіту як слід. Слід також зазначити в галузі народної освіти українізацію наших шкіл.

У народних школах на Поділлі, Подтавщині та Київщині на 90 відсотків в сих школах навчають по українськи, на Волині на 70 відсотків, на Миколаївщині та Одещині на 30 відсотків, на Харківщині 10, в Донбасі на 20 відсот, на Катеринославщині на 8 відсот. Сюди не входить міста напр. Київ або Катеринослав, де відсоток шкіл, що в них вчать ся по українськи, становить—25 відсотків.

Ніде не повинно бути насильства або штучної українізації. Коли-б ту панувала українська буржуазна влада, то перше, вона ці українські шко-

ли зберуть ся до спільної боротьби проти буржуазії, звальня на неї кошти посідної війни, покладуть кінець зброєнню, знайдуть дороги і засоби, щоби порозуміти ся міжнародно для спільної відбудови не лише зруйнованої Північної Франції і Бельгії, але також надірваної Сербії, спустошеної Польщі і Росії. Лише коли вони звернуть воєнний фронт проти буржуазії свого краю, створять міжнародний фронт проти буржуазії, зберуть продуктивні сили світа до усунення руїни світової війни і до світової відбудови. Як довго робітники всіх країн сего не розуміють, світова господарча криза засудить іх на безробітє, замрнуть країни, котрі поста-

чали сиріачі і товари, а в світлі, що щораз більше замінняють ся в пустиню, будуть господарчі гієни світового капіталу.

Хай гине вашінгтонська комедія мира!

Хай пропадуть зброєні! Боротьба з приготівнями до нападу французького імперіялізму на Німеччину!

Боротьба з авантюристичною польською військовою олігархією!

Хай живе спільний фронт усіх пролетарів проти капіталістичної світової реакції!

Хай живе Комуністичний Інтернаціонал, передна сторожа міжнародної спільної боротьби всіх пролетарів!

Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу.

ли покалічила-б, утворивши з них засіб панованя над меншою, засіб до пригнічення всіх польських чи інших інородців; українська буржуазія сама викликала-б такий опір з боку російських буржуазних елементів, що ся Україна при ідеальних умовах утворила би тільки через 10 років. А радянська влада справила протогом півтора — двох років.

У. С. Р. Р. і Р. С. Ф. С. Р.

Товариші, ви доручили нам конкретизувати взаємини з Радянською Росією. Ми не раз і не два говорили, що се союзна умова становить наш взаємини з Радянською Росією. Всі знають чого варті всі ці угоди. Історія міжнародної імперіялістичної війни свідчить про се. Слова, що "угода — капітал паперу" — стають в історії як характеристика нашої епохи. Наші взаємини з Радянською Росією походять з однаковости інтересів робітничих та селян України і Росії.

10 місяців урегулювання взаємин наших комісаріатів дали значний поступ. Зараз немає тепер жадного об'єданого федеративного комісаріату, що не мав би свого представника в Раднаркомі України, по друге ми маємо представника господарських органів України в особі Т. Потола при Раді праці і оборони; по третє взаємини між уповноваженими об'єднаних комісаріатів і самими федеративними комісаріатами урегулювались.

Наприклад Уповнаркомозвітшторг на Україні разом з тим є фактичним Наркомозвітшторгом України. Наші об'єднані комісаріати еволюціонують ся до більш вищої праці своїх представників на Україні. Нова економічна політика саме сприяє сій тенденції до надання місцевим органам більшої автономії і волі вчинків.

Вашіше становище У. С. Р. Р.

Ви доручили нам дбати про установлене зовнішнього становища Радянської України. За десять місяців було підлясану низку умов з Естонією, Латвією, Литвою, Ризьку угоду, торговельну угоду з Австрією, провадять ся переговори з Німеччиною та Італією. Місія тов. Фрунзе виїхала до Ангори, де підлише мирову угоду з Туреччиною. Всі тепер прагнуть до звязку з нами. Уважно і обережно обмірковуватимемо ми всі ці пропозиції. Але треба стежити, щоб сими угодами було забезпечено інтереси радянських республік.

Становище транспорту.

Шо до транспорту, то ми відбудували мости, що іх в числі 961 зруйнувала горожанська війна. Цілом відбудовано 244 мостів, відбудовано тимчасово 661 мостів, лишилось тільки 46.

Ми користуємося зменшеною відсотку зіпнованих вагонів. В січні їх було 62%, в вересні 69. В липні, коли переживали найтяжшу вугляну кризу, по всій Україні на добу вантажили не більше як 800 вагонів. Тепер пересічний перевіз на добу сягає до 2.000 вагонів; в літі з вуглем було тільки 55

ваг. на добу, тепер 630, вимагаєт ся же для перевозки вугля найменше 800 ваг.

Наша промисловість.

В липні здобич вугля була 9 міль. пуд. а ввнз — 5 міль. 200 тисяч пудів на місяць.

В серпні почалося підвищення. Здобич в серпні вносила 11 міль. в вересні 18 міль. в жовтні 35 міль. в листопаді 43 мільони. Відповідно до сього зростає і ввнз. Торф дає нам 10 мільонів, лісова заготівля виконала більш як на 100 проц. Але найважнійше се те, що ми впишемо в актив нашої господарчої політики зміну методів і способів відновлення господарства і зміну самого курсу господарської політики. Ми повинні дати дорогу приватним підприємцям. Але нехай буде сказано перед представниками трудячої України, що нова господарська політика не міняє нашої мети; ми лишимось робітничо-селянською владою, ворогами капіталу і всі наші зусилля простуватимуть до знищення капіталу тільки иншим способом.

Таким засобом боротьби є конкуренція, позаяк державна промисловість є найкращою зброєю для опанованя тимми позиціями, що іх давнійше Радянська держава хотіла привласти через декретоване.

До сього часу по всій Україні здаю в аренду близько 5.300 підприємств. Число підприємств, що іх здано в аренду приватним особам, менше за число, що здано в аренду колективам і кооперативам.

Поруч з ЦУКПІ виникла дрібно каміно-вугляна промисловість, що перебуває під безпосереднім керівництвом Губеконномради. У вересні дрібно каміно-вугляна промисловість видобула 1 мільон 200 тисяч пуд. вугля; у жовтні — 4 міль. в листопаді більш як 8 міль. пудів. Керівники дрібної каміно-вугляної промисловости намагали ся дати республіці протягом 1922 року 200 мільонів пуд. вугля. Промисловість уважають, що ЦУКПІ дасть 600 міль. пуд. вугля. Отже ми наблизимо ся до 50 відсотків здобичі вугля в Донбасі, як шо порівняти з передвоєнними часами. Коли справді 1922 року ми спроможем ся з Донбасу одержати 800 міль. пудів вугля, то се буде величезна перевага на нашому господарському фронті. Тепер увесь Донбас повстає до життя. Далі шо до нової господарської політики, то я вже сказав, що ми в організації державної промисловости зробили свої зміни.

У Донбасі ми маємо один з найкращих і найсильніших комбінатів — Південсталь, де три металургічні підприємства: Петровський, Макійський та Юзівський заводи, об'єднані відповідними копальнями, складають єдину господарську одиницю. І наслідком ми бачимо піднесення виробности в Південстаї, що дорівнює виробности передвоєнних часів. Треба зазначити, що разом із утворенням трестів, які мають загально державну вагу і є необхідні в адміністративних прикметах, утворюєт ся трести на губерніяльній масштаб. Скрізь розвиток виробництва відбуваєт ся в звязку з достаточним постачанем харчів робітникам. Харчова справа се є та головна справа, від якої залежить доля виробництва. Заміна продрозкладки на продподаток надзвичайно полекшила завдане наших продорганів. Я повинен ось тут перед цілою країною посвідчитися, що наша губернія виконала знаменито працю збору продподатку.

(Дальше буде.)

НА БЛИЗЬКИМ СХОДІ.

В "Правді" поміщена заява совітського представника в Туреччині Аралова. Між иншим пише він ось шо:

"Туреччина переживає економічну кризу, з чого користає Англія, Франція і Америка. Туреччина се наш союзник і ми без огляду на наше тяжке економічне положене мусимо дати допомогу Туреччині. Дружні відносини Росії з східними народами зростають з кожним днем і се непокоїть Англію і Францію. Вже тепер Персія освободила свої землі від англійських впливів і від тоді престиж совітської влади зміцнів ся. До голосу Туреччини прислухують ся інші мусульманські народи і наш союз з Туреччиною торує нам дорогу до союзу з иншими народами Сходу. Звідсь пливє і весь неспокой Англії та обвинувачене нас в пропаганді на сході. Франція, заклявшиши мир з Туреччиною, домагала ся, щоби турецький уряд зрівняв союз з Совітами, але Кемаля паша і його група не згодила ся на се. Нашим обовязком є помочи Туреччині. Совіти повинні подбати, щоби в містах Малої Азії, на берегах Чорного і Середземного моря помістити свої представництва. До тепер перебувають наші конзулі в Корсі, Трапезунті і Самсуні. Незабаром маємь вислати конзулі до инших міст".

В СВІДОМОСТІ НАША СИЛА!

ЧИТАЙТЕ НАРИВНИЩІ КНИЖКИ!

Замовляйте в редакції "Укр. Роб. Вістий" сілдуочі книжки:

Фізія нації і національної незвисности	25
Робітничий співаник	25
В кітлах розлуті (драма)	25
Як повстала наша земля і який буде її кінець	25
Богін	25
Базар (драма)	25
Фабричні розговори про економію	25
Маркс і Енгельс про диктатуру пролетаріату	20
Земля обтована	20
Марксизм і Дарвінізм	20
Перший Буквар Комуніста	15
Розбийте кайдани	15
Про походжене людини	15
Як фармер може дістати весь плід своєї праці	15
Розмова про фінансу	15
Промова на суді Ф. Адлера	15
Двоногий	15
Основні засади комунізму	15
Революційні пісні	10
Як Галічан втягнули в контрреволюцію	10
Шо таке радянська власть і як вона будувєт ся	10
Провідники революційного руху на Україні	10
Добрий і ині оповіданя	10
Страйвер (драматичний образ)	10
Третій Інтернаціонал і його історичне значення	10
На чім бої справедливості	10
Диктатура пролетаріату	10
Хто таке комуністи і чого вони хочуть	10
Національне питання	10
Перша і радянська власть	10
Конституція Радянської України	10
Межа людюно та машинно	10
Великий портрет Н. Леніна	10
Серія перенесених карток (16 штук, київські виданя)	10
Серія карток (11 штук, революц. провіляніки)	10
Ми і воєни (народна драма в двох діях)	10
Мандрівник (драматичний ескіз в одній дії)	10

Замовлення разом з гріними посилайте на адресу,
UKRAINIAN LABOR NEWS
 Cor. Pritchard and McGregor Sts.
 WINNIPEG, MANITOBA.